

Izhaja
vsak mesec enkrat.
—
Uredništvo in uprav-
ništvo je v Šelenbur-
govi ulici 5/I.

MOJ DOL

Licejska knjižnica,
Ljubljana.

Odgovorni urednik:
Ivan Petkovšek.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 3.

Ljubljana, 20. marca 1922.

Leto II.

Naši protestni shodi.

(Nadaljevanje.)

Omenim še, da je g. minister Kukovec rekel, da je bila stanovanjska naredba avstrijsko nasilstvo za časa vojne, da se pa sedaj noben minister ne bo upal take naredbe napraviti, ker jo skupščina nikoli ne bi sprejela, ali minister je pod pritiskom drugih faktorjev. Povabil nas je tudi v Ljubljani na sestanek in med razgovorom rekel, da je v Ljubljani neka specijaliteta v stanovanjskih zadevah. Razpravljali smo tudi o odpravi drž. stanovanjskega urada. Hišni posestniki iz dežele bi se nam morali pridružiti. Če je hišni posestnik na deželi vzel iz usmiljenja kako stranko pod streho in bi sedaj svoje posestvo rad izročil sinu, ne more najemnika iz stanovanja spraviti.

Naše razmere se pa nikakor nočejo zboljšati, ampak samo poslabšati. Zato mislim, da je bilo opravičeno, da smo sklicali današnji protestni shod. Omenim, da naš protest ne gre proti državi, ne proti osebam, ampak samo proti uredbi. Nam se je očitala demagogija. Zavarujemo se proti temu, da bi mi bili razdiratelji države, mi smo za državo. Svariti pa hočemo merodajne faktorje, da ne bodo, ker je pri drugih stanovih več volilcev in bodo morebiti v kratkem volitve, naše interese iz takih razlogov zapostavljali.

S tem bi jaz končal in prosim, da se vzame to poročilo v razpravo.

S tem končam svoj govor. (Živahno odobravanje.)

Na to govori g. Korsika: »Mi zahtevamo energično naše pravice. Zakaj pa tiste, ki nam hočejo sedaj naše pravice vzeti, niso prej varčevali. Pojdite v gledališče, gostilne, za to imajo ljudje dovolj denarja. Hišnih posestnikov pa je dve tretjine v Ljubljani, ki nimajo nobene obrti, nobenih dohodkov razun hiše. Govornik izvaja slično naprej in zaključil s pritrdjevanjem zborovalcev.

Gospod Polak iz Kamnika pravi, da hišni posestniki dobro zapomnimo tiste faktorje, ki so izgotovili to naredbo. Zapomnite si to tudi trgovci in obrtniki. — Jaz sem posestnik male hiše v Slomškovi ulici. Že 5 let si prizadevam, da dobim za svojih 9 otrok dobro oskrbnico, ki bi jim nadomestovala umrlo mater. Prosil sem, da bi dobil dovoljenje, da bi prišla v hišo žena delavca, ki ljubi otroke, dali pa so mi notri učitelja, delavec pa mora stanovati v kleti. Tako se postopa z delavcem, ki ni slučajno državni uradnik. Naj slišijo

to tudi delavski sloji. Glede davkov pravi, naj jih plačujejo najemniki sami.

Prva naša zahteva pa je, naj se ukinemo stanovanjski uradi.

Predsednik: Da se ne bo slabo razumelo, pripomnim, da je g. Polak mislil samo to, najemniki naj davke sami plačujejo, mi bomo pa svoje sami plačevali.

K besedi se oglasi g. Černe z Zgornje Šiške kot zastopnik kmetijskih posestnikov. V imenu kmetijskega stanu se strinjam s tem protestnim shodom in tudi jaz protestiram proti nasiljem, ki se gode hišnim posestnikom. — Bilo je l. 1914, ko je bivša avstrijska vlada dovolila bivši armadi, da je zasedla tudi po kmetih vsa stanovanja. Ob koncu vojne smo mislili, da smo razrešeni, a temu ni bilo tako, stanovanjski urad si je lastil istih pravic, katere je imel bivši oficir. Kmetijska hiša kot taka pa vendar ni prirejena tako, da bi se mogla stanovanja oddajati. Pri teh hišah ni več kot 1 klet in 1 kuhinja. Torej odločno protestiram proti temu, da se to nasilje danes godi še na kmetih.

Predsednik: Prav prisrčno se zahvaljujem g. Černetu, da je prišel na današnji shod in nam nekoliko povedal, kake stanovanjske razmere so na deželi. To pa naj bo v opomin tudi onim, kateri pravijo, da je hišnih posestnikov tako malo. — Če gospodje poslanci naših svaril ne bodo vpoštevali, znamo se res združiti z vsemi posestniki skupaj in bomo volili take poslance, ki bodo res zastopali naše interese.

Nato se oglasi k besedi g. dr. Jovo Stojanović, podpredsednik društva hišnih posestnikov iz Beograda. (Živahno pozdravljanje od strani zborovalcev). Njegov znamenit govor priobčujemo na drugem mestu.

Predsednik: Cenjeni zborovalci. Odo- brili ste nastop g. dr. Stojanovića, priznali ste že s tem, da se zavedate potrebe po skupnem delu. Če bi danes ne bilo gosp. dr. Stojanovića, bi bil uspeh gotovo veliko manjši. Tako nam ne morejo reči, da smo lokalni zabavljači. To naj velja tudi za one, ki imajo razne pomisleke proti svojim bratom Srbom.

Prav prisrčna hvala torej g. dr. Stojanoviću in naj pove svojim bratom v Beogradu, da so naša srca na njih strani in da se hočemo skupno boriti za našo pravično stvar.

G. Stare govori: Čestiti bratje in sestre. Jaz ne bom govoril akademično, ker nisem akademično izobražen, ampak izkušeno, mojim starim letom primerno. Vidim, da so hišni posestniki, ki so tukaj na-

vzoči, vsi iz delavnega stanu. Vidi se, da so le z delavnostjo hiše postavili, ne pa z paragrafi in z diplomacijo. Če smo pa bili zmožni hiše postaviti, smo jih zmožni tudi upravljati in ne potrebujemo nobenih varuhov. Prosim, pri volitvah pokažite, kdo je gospodar države. Volimo trgovca, obrtnika in napravimo, da bo uradnik za nas tukaj, ne pa mi za uradnika. Koliko sinov je naš kmet študiral in zaradi teh se sedaj naše hiše podirajo. Zaradi stanovanj se godijo od strani najemnikov nasilstva, to pa je le zato, ker obstoji stanovanjska uredba.

Bil sem tudi v Beogradu pri ministru dr. Kukovcu. Ta je rekel, da se je prišel nekdo pritožiti iz Bačke, da ima plačati za lokal 40.000 Kako pa, da tistega, v čegar hišah zastoj stanujejo, še nobenen hvaliti ni prišel. — Naj bi pa država poskusila, da bi za eno leto prevzela upravo hiš. — Videla bo, kam bi prišla. Hočejo, da se ravnamo glede najemnine po dohodkih najemnika. Držite skupaj, da bomo kot ena veriga, da eden ne bo podiral, kar drugi sežida.

Predsednik se zahvali g. Staretu za vzpodbudne besede.

Oglasi se g. Glavnik, član društva hišnih posestnikov v Mariboru. Moram povedati, da se nam velikanska krivica godi, ne da bi rekel, da hočemo biti proti najemnikom, pač pa je fakt ta, da so vse stanovanjske komisije proti nam. Jaz imam 2 najemnika avstrijska državljan, sam pa ne morem dobiti stanovanja v lastni hiši. Nekoč se je zgodilo celo to, da me je predsednik stanovanjskega urada takorekoč postavil pred vrata, medtem, ko se je stranki priklanjal do tal. V Mariboru je mnogo uradov, zakaj ne zida država sama. Če so imeli za muslimanski klub toliko milijonov, naj bi bili zidali sami. — Neki ljubljanski list je kritiziral, da v Mariboru za časa kakih slavnosti visi prav malo zastav, da je malo slovenskih posestnikov. Pravim pa, ravno narobe je, mnogo nas je hišnih posestnikov, pa nimamo pravice, da bi se vselili v lastne hiše. Govornik zaključil svoj govor s priporočilom za skupno organizacijo, povdarjajoč, da v slogi je moč in le v slogi se bo kaj doseglo.

Predsednik: Sedaj je misliti tudi na to, kaj bi trebalo ukreniti, če se res uresniči podaljšanje uredbe. Iz tega bomo izvajali konsekvence pri volitvah. Na demokratski klub smo poslali spomenico, kjer smo dokazali, da bi bili mi potem, če bi se to zgodilo, državljani druge vrste. Sinoči sem dobil ob pozni uri odgovor, da so je

predložili klubu demokratskih poslancev v Beogradu, da jo proučava in uvažuje.

Vidim, da ste zadovoljni z našim odporom in da nas pooblastite, da še naprej delamo in nastopamo proti vsem, kar nam je v škodo.

G. Bertonec iz Jesenic: Mi smo pred 14 dnevi imeli na Jesenicah protestni shod. Postavili smo se ravno na to stališče, kakor danes, da se protivimo vsakršnemu nasilju. Pravica mora biti za vse jednaka. Imamo čudne slučaje, ki se gode v industrijskih krajih, posebno pri delavcih. — Delavec dobi 240 K mesečne pokojnine, če nima nič premoženja, posestnik delavec pa dobi 16 K zaradi tega, ker je posestnik, — pa posestnik nič boljše ne živi. Torej pravica za vse in naša organizacija se mora v prihodnje tudi na take stvari ozirati. — Na to predsednik poroča še glede plačevanja davkov. Finančni minister je hotel, ker mu je začelo denarja primanjkovati, vse direktne davke povišati od 40 do 125%. Mi smo proti temu že protestirali, storili smo že korake v Beogradu. Hišni davek ne prenese nobenega povišanja več. Če bi se vsi direktni davki povišali, mi potem od svojih hiš ne bi prav nič imeli. Tako nesmiselno postopajo brez, da bi se poprej informirali. Hvala g. ministru Pucju, ki je jako energično zavzel stališče nam v prilog.

Glede odprave plačilnih nalogov smo tudi že na vse strani intervenirali, da se morajo zopet vpeljati. Danes namreč nihče ne ve, koliko davka se mu je predpisalo. Dosegli smo toliko, da ima davčna oblast dati vsake 3 mesece položnico, kjer je povedano, koliko davka se je predpisalo in koliko ga je plačati. Pritožbe so nemogoče, ker bi se moralo vsake 14 dni priti k davčnim uradom. Ko sem zahteval pri trgovski zbornici, da se plačilni nalogi zopet vpeljejo, sem prišel v precejšen konflikt z zastopnikom delegacije ministrstva financ. Pa dokazal sem, da bi dotični uradniki tisti čas, ko dajejo pojasnila, prav lahko napravili plačilne naloge. Zastopnik delegacije se je izgovarjal na velike stroške, jaz sem pa dokazal, da so stroški veliko večji, če mora iti kmet 2—4 ure daleč in zamudi pri tem cel dan.

Protestirali bomo torej proti uredbi, proti povišanju hišno-najemninskega davka ter proti odpravi plačilnih nalogov. Običajno je, da se na takih shodih sklepajo resolucije in se odpošljejo na merodajne faktorje. Znano pa mi je, da take resolucije malokdo čita in navadno gredo v koš. — Zato bi predlagal, da mesto resolucije odpošljemo energične brzojavke, ki jih bode vsak minister prebral.

Brzojavke naj se pošljejo:

1. Gosp. dr. Kukovec, ministru za socialno politiko, Beograd.

Dne 11. decembra na protestnem shodu v Ljubljani zbrani hišni posestniki iz cele Slovenije z ogorčenjem protestiramo proti stanovanjski uredbi, kakor jo je sklenil demokratski klub ter zahtevamo popolno prostost razpolaganja s svojo lastnino od 1. maja 1922 dalje, ker odrekamo zakonodajnemu odboru vsako kompetenco, uredbo po tem času podaljšati in bi podaljšanje sedanjega stanja uničilo lastnike in

njih zgradbe kakor tudi ves trgovski in obrtni naraščaj. Če se naši upravičeni zahtevi ne ugotovi, nastopimo pot samopomoči. Ugovarjamo tudi proti povišanju hišno-najemninskega davka, ker hiše ne prenesejo nobene obremenitve več ter protestiramo proti odpravi plačilnih nalogov za direktne davke.

2. Klubu demokratskih narod. poslancev kakor ministru dr. Kukovec s pristavkom, da bomo proti stranki izvajali skrajne konsekvence.

3. Poslaniškemu klubu radikal. stranke, Jugoslovanskemu klubu in Klubu samostojne kmetijske stranke protest proti podaljšanju uredbe ter s prošnjo zaščite interesov hišnih posestnikov.

4. Gospodu dr. Kumanudi, ministru financ.

Dne 11. decembra na protestnem shodu zbrani hišni posestniki iz cele Slovenije protestiramo proti nameravani stanovanjski uredbi ter zahtevamo popolno prostost razpolaganja s svojo lastnino od 1. maja 1922 dalje, ker bi podaljšanje sedanjega stanja uničilo lastnike in njih zgradbe kakor tudi ves trgovski in obrtni naraščaj. Ugovarjamo tudi proti povišanju hišno-najemninskega davka, ker hiše ne prenesejo nobene obremenitve več ter protestiramo proti odpravi plačilnih nalogov za direktne davke.

Nato predsednik zaključi protestni shod z besedami: »Jasno smo povedali vladi in vsem faktorjem, kaj hočemo, in kaj naj se napravi. Upamo, da bodo ti faktorji uvideli, da so naše zahteve upravičene.

Kličem Vam: hvala srčna za obilno udeležbo in na svidenje na občem zboru.

Končano ob 12 $\frac{1}{2}$ uri.

Protestni shod Društva hišnih posestnikov v Novem mestu se je vršil ob veliki udeležbi v četrtek, dne 14. decembra 1921. popoldne ob 4. uri v mestni dvorani. Shodu je predsedoval društveni predsednik g. I. Kalčič, ki je pozdravil navzoče, se zahvalil za obilni obisk, posebno pa gg. dr. I. Stojanoviča iz Beograda in Ivana Freliha iz Ljubljane. Slednji je obširno razpravljalo o nameravanem nasilju napram hišnim posestnikom, sedaj obstoječih uredbah, o delovanju Zveze društev hišnih posestnikov in drugih stanovskih zadevah. Dr. Stojanovič pa o žalostnih političnih razmerah v državi, o potrebi skupne organizacije hišnih posestnikov v celi državi in o storjenih korakih v zaščito naših pravic. Oba govora sta bila sprejeta z največjim odobravanjem in govornikoma izrečena najtoplejša zahvala. Nato je govoril še mestni župan g. Rozman o neznosnih stanovanjskih razmerah in o potrebi ureditve stanovanjskega vprašanja. Na ljubljanskem shodu sprejete protestne brzojavke so bile jednoglasno odobrene in odposlane.

Ponovni protestni shod Društva hišnih posestnikov za Maribor in okolico se je vršil dne 13. decembra 1921 zvečer ob 8. uri v restavraciji »Maribor«. Tudi ta ponovni mariborski shod je bil izvrstno obiskan in pokazal zavednost in discipliniranost mariborskih hišnih posestnikov za stanovske zadeve. Shod se je vršil na iz-

raženo željo društvenega odbora, da so zamogli o novem stanovanjskem zakonu obširno poročati gg. dr. Stojanoviča in Ivana Frelih ter Franc Stare iz Ljubljane. Udeležnike, posebno tuje zastopnike, je najpoprej pozdravil g. dr. Pipuš, potem pa še predsednik stavbenik Glaser. Vsi trije poročevalci so želi za zanimiva izvajanja burno pritrjevanje in zahvalo. Ker so se shoda udeležili popolnoma po nepotrebnem tudi nehišni posestniki in hoteli shod izpeljati na politično polje, se jim je odločno in stvarno dokazalo, da nimajo razni politični demagogi na stanovskih shodih ničesar iskati in delati razdora. Ti nepoklicani obiskovalci so bili končno primorani shod zapustiti, nakar se je temeljito in stvarno razpravljalo o perečih stanovskih zadevah ter žalostnih stanovanjskih razmerah v Mariboru, ker se je v Mariboru zgodilo nešteto krivičnih slučajev proti hišnim posestnikom. Zborovalci so navdušeno odobrili vsa poročila ter sklenili, ne poprej odnehati od vztrajnega dela, dokler hišni posestniki zopet ne zadobe svojih pravic.

Govor

gospoda dr. Jova Stojanoviča, podpredsednika Udruženja kučevalnika iz Beograda na protestnem shodu hišnih posestnikov v Ljubljani, dne 11. decembra 1921.

Drage sestre in dragi bratje! Na današnje zborovanje na sje pognalo zlo, a ne dobro. Ali v vsakem slabem ima tudi nekaj dobrega, v tem slučaju je dobro: brat-ski sestanek in prisrčen dogovor.

Preje nego preidem na vprašanje o stanovanjih, zaradi katerega smo se tukaj sestali, vas lepo prosim za dovoljenje, da izrečem, v kolikor se more to storiti z besedami, svoje občutke, povzročene s svojo navzočnostjo na vašem zborovanju.

Na tisoče let so živeli razdeljeni trije bratje — Slovenec, Hrvat in Srb. Razno trpljenje in suženjstvo so doziveli v tem času. Mnoge spremembe so se pri njih dogodile na škodo vseh. Te spremembe so storile to, da se je pričelo opazovati občutne spremembe med brati. Na teh razlikah so pričeli dokazovati na vso moč naši narodni nasprotniki, kateri so vplivali na ustvaritev razlik, da Slovenec, Hrvat in Srb niso rodni bratje. Toda Bog! Bog je hotel, da so nastale na svetu ugodne razmere za naše ujedinjenje. Narodni napor in moč za ujedinjenje so bili v polnem dejstvu tako, da moremo reči: Narod je izvojeval svoje ujedinjenje. V preteklosti in z naporom naših nasprotnikov ustvarjene razlike med brati bo rodoljubje rodnih bratov, izgladilo bo v bližnji bodočnosti. Složno delajmo na tem in se varujmo tujih svetov!

Srb ve, da dva njegova brata še nista osvobodjena. On sliši jok in stok z Jadrana, z Istre, Trsta, Gorice, Vidma, Koroške, Kranjske, z druge strani Medjimurja in še iz veliko drugih strani. On vse to zbira in zapisuje, da bi imel izčrpano vprašanje o svojem postopanju v bodočnosti. Položaj Srba zadnjih sto let je bil pretežek, ker se je nahajal med silnimi državami Avstro-ogrške in Turčije kot vrbec med sloni.

Ali kaj vidimo danes? Sloni so izginili in s tem omogočili udejstvitev srbskih teženj: osvoboditev in ujedinjenje bivših treh zasuznjenih in ločenih bratov — Slovence, Hrvata in Srba. — V kolikor ni to sveto narodno delo še popolnoma izvršeno, sem popolnoma prepričan, da ga bo sloga in patriotizem osvobojenih bratov z blagoslovom Vsemogočnega v bližnji bodočnosti dovršil. Kadar pride ta dan, tedaj bo slabo za tistega, ki tlači naše brate.

Pod to zvezdo vodnico mi je Previdnost podelila milost, da sem danes v vaši sredini, da občutim vaš bratski pogled, bratsko dušo in iskrena čutila. To mi povzroča neizmerno veselje in ginjenost. Vi me razumete, tudi jaz vas razumem, čeprav sem prvič osebno pri vas. To dokazuje, da je močnejša naša bratska vez od vseh drugih razlik med nami, večje vstvarjenih od naših nasprotnikov. Naha-jam se v sredi svojih bratov in ako vam je všeč, me imenujte Slovenca. Jaz sem Slovenec!

Po navedenim mi dovolite, da preidem na stanovanjsko vprašanje. Težave v stanovanjskem vprašanju opravičujejo mnogi s posledicami vojne. Resnica je, da so se posledice strašne svetovne vojne morale občutiti na gospodarskem polju, pa tudi pri stanovanjih. Zaradi tega ni čudno, da se je po končani svetovni vojni pojavilo tudi stanovanj. vprašanje z vso močjo, zato se more razumeti tudi vmešavanje države v reševanje tega važnega vprašanja. Ali to državno vmešavanje ne more biti večno; v nasprotnem bi uničilo načelo zasebne lastnine. Torej nastane vprašanje: Kako dolgo bo trajalo vmešavanje države?

Da bi mogli na stavljeno vprašanje dati jasnejši odgovor, naj bo dovoljeno povedati državno stališče pri reševanju stanovanjskega vprašanja. Ona je povdarila to socialno vprašanje in prevzela razpravo v svrhu pomoči gospodarsko slabijim. Izraz gospodarsko slabih znaša tezo gospodarsko močnejših. Po tem je razdelila država državljane v dva razreda: na gospodarsko slabe in močne. Pod firmo slabih se je v javnosti paradiralo z po vojni uničenimi invalidi, sirotami in vdovami naših vojakov in temi podobno. Med tem se je dogodilo v praksi nekaj tretjega. — Najmanj se je upoštevalo po vojni uničene, sirote in vdove padlih vojakov in invalidov, ampak se je izvršila zadovoljitev organiziranih mas boljševiško-socialističnih in uradniških. Ti razredi so v praksi razdeljeni na dve skupini, v vsaki je bolj-ših in slabijih. Boljši so v manjšini in ti se izgube, slabiji del gospoduje in za tega je najboljši; ta uživa pod režimom: varstvo gospodarsko slabijih. Sami odločajo, kedar in koliko bodo delali, koliko nagrade si bodo vzeli in jo uporabili za sebe in preko tega prejemati in jemati vidno in nevidno, od česar nimajo ne država, ne občina, ne revni družabni člani nobene koristi; v katere hiše se bodo vse-lili in po možnosti nič plačali ali pa najmanjšo najemnino s parolo: nepremičnina najemnikova. Lastniki niso več gospodarji svojih hiš, z njimi razpolagajo stanovanjski odbori in se imajo socializirati; ne-red, krivičnost in rušenje vrše na vse

strani in za vse to ne odgovarjajo nobe-nemu. Gospodarje so razvpili za izmeček ljudi, dali so mu vlogo, da vzdržuje premoženje v uporabljenem stanovanju, da se briga za snažnost, pa da čisti tudi stranišča; za hišo je dolžan nositi občinska in državna bremena, potem da je zapostav-ljan od slabih najemnikov in uradnikov, psovan, da celo tepen ali ubit. Tako se je postopalo in se še sedaj postopa nasproti hišnim gospodarjem od strani najemnikov.

Sedaj mi je treba povedati, kakšno stališče je zavzela in kako je postopala država.

Kadar govorimo o državi, je treba upoštevati stranke, ki vladajo v državi. — Rekli smo, da so državljani razdeljeni na gospodarsko slabše in močnejše.

Ta druga skupina, močni, je razde-ljena na manj in bolj močne t. j. na srednji stan in bogataše. Bogataši so favorizirani, njim je dovoljeno, da bogate še bolj in da pokupijo posestva srednjega stanu. Na srednji stan, ki ima hiše, ni slučaj, ni pri-jih je prinesla vojska in neredne razmere. To krivico, ki je enaka razbojništvu, so izvršili bogataši potom nevrednih stran-karjev, ki so vmešani v vsa umazana dela in afere bogatašev in ki se imajo za svoj poslanski mandat zahvaliti bankam in bančnim konzorcijem. Ti in taki strankar-ski tipi so v večini v strankarskih štabih. Zaradi tega so strankini štabi vodili in vodijo naše državno- narodne posle tako, da nobeden v tej naši bogati zemlji ni za-dovoljen z odličnim in vrednim narodom.

Torej, bratje, kakor vidite, napad na srednji stan ki ima hiše, ni slučaj, ni pri-šel vsled nepoznavanja stvari, ampak je izveden z mislijo na obogatenje, ker pa vsi vidijo, odkod prihaja krivica in zlo, so ustvarili nevredni strankarji organizirano hujskanje proti hišnim posestnikom. Da bi ničvredneži skrili svoje umazano in na-silno postopanje, jim je bilo potrebno to vpitje. Za nje so dobrodošli vsi slabi in prevratni elementi v državi. Ničvredni strankarji verujejo, da se bodo na ta način čim dlje vzdržali na vladi in s pomočjo razgrajajoče in pleneče mase zmagali tudi pri prihodnjih volitvah. Tedaj je vsakemu jasno, odkod in zakaj je vstvarjeno to pe-klensko stanje za srednji stan — hišne posestnike.

Priznamo, da so pretekli vojni dogod-ki ustvarili nov položaj, vsled katerega so prišli mnogi v revščino. Revežem je mo-rala država dati pomoč. Proti uzakonjenju te pomoči nima nobeden ničesar, še več, srednji stan je ravno za to, da se da vsa-kemu v radostni meri pomoč. Ali to po-moč morajo dati vsi državljani proporcijo-nalno z ozirom na svojo finančno moč. — Med tem kaj vidimo? Krivica hoté in oči-vidna. Pravijo: Država mora dati urad-nikom stanovanja in sicer po ceni, ker so uradniki materialno slabi. Nimamo ni-česar proti dostojnemu življenju uradni-kov, ali ni prav, ko se ve, da so uradniki uslužbenci celega naroda, da se to veli-kansko breme naloži samo na šibki slabi stan hišnih posestnikov.

Z ozirom na draginjo v vseh panogah gospodarstva se mora ista proporcija do-voliti tudi najemščini. To zahteva pravič-

nost, ker obstoji enaka dolžnost za vse državljane.

Da bi ironija nasproti pravičnosti bila čim večja, je uvedena nepremičnina na-jemnikov, ki je močnejša od nepremičnine hišnih posestnikov. Je mnogo primerov, kjer ni dovoljeno gospodarju stanovati v svoji hiši, samo, da bi tam ostal nepre-mični najemnik. In če se k temu še dodajo ukrepi in pozivi stanovanjskih odborov, da lastniki ne razpolagajo s svojimi hiša-mi, ampak odbori, je jasno, da se princip zasebne lastnine ne spoštuje. Zakaj nam to javno strankarji ne povejo? Zakaj ne pokažejo javno svojega komunizma in za-ka jne vprašajo ljudstva, če hoče komu-nizem ali ne?

Da končam. Za anarhijo v državi, za socialne krivice, izvršene potom oblasti, je v glavnem najbolj kriv štab političnih strank. On je tisti, ki gleda, da izfabricira vojsko volilcev za svoje stranke. Sedaj je vrgel svoj pogled na volilce komuniste. — Odveč je naštevati še naprej. Od političnih strank preti nevarnost za red in mir v de-želi, pa tudi za sam obstoj države. Zato se morajo vsi pošteni in patriotični ele-menti organizirati in uvesti boj proti se-danjim političnim razmeram. (Veliko odo-bravanje.)

Iz naših organizacij.

Ustanovni shod društva hišnih posest-nikov za Trbovlje in okolico. Dne 17. de-cembra 1921 se je vršil ob 4. uri popolu-dne v Kukenbergovi gostilni v Trbovljah ustanovni občni zbor društva hišnih po-sestnikov za Trbovlje in okolico, kateremu je predsedoval g. I. Goropevšek, o doseda-danjem delovanju društva je pa poročal tajnik g. Omerzu. Shod je bil prav dobro obiskan in se je soglasno sklenilo ustano-viti društvo hišnih posestnikov za Trbov-lje in okolico. Pokrajinsko zvezo društva hišnih posestnikov za Slovenijo je zastop-al nje predsednik g. Ivan Frelih iz Ljub-ljane, ki je v obširnem govoru opisoval vse stanovanjske naredbe, kakor tudi za-kon o varstvu najemnikov in njega zle po-sledice za vse stanove. Priporočal je tesno organizacijo hišnih posestnikov v celi dr-žavi, kakor tudi stik z drugimi posestniki. Nadalje je razpravljajal o nameravanem no-vem stanovanjskem zakonu, kateri hoče pravice hišnih posestnikov še omejiti. — G. Frelihu se je izrekla topla zahvala za soudeležbo in dana pojasnila. O potrebi ustanovitve društva hišnih posestnikov so govorili še drugi hišni posestniki, na kar so se sprejela društvena pravila in so se volili v odbor sledeči gg. hišni posestniki: načelnik Gustav Vodušek, okr. šol. nad-zornik in šol. ravnatelj, podnačelnik Go-ropevšek Jožef, gostilničar, tajnik Omerzu Karel, učitelj, odborniki: Plavšak Robert, učitelj, Počivavšek Gvido, gostilničar, Povše Martin, Ferenc Jurij, stavbenik, Dr-novšek Franc, vpok. nadpaznik, Purkart J., poduradnik, Eržen Franc, obč. straž-nik; namestnika: Dreo Franjo, gostilničar, Forte Ana, mesarica. Po razgovoru o raz-ni hstanovskih zadevah in o sprejetju no-vih društveni članov je g. predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.
Brzjavi: MERAKL LJUBLJANA. Telefon: 64.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklar-ski in mizarški klej, pleskarski, slikarski in mizarški čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode. »MERAKL«. Emajlni lak.
»MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo

Internacionalni transporti

F. & A. UHER

Središnja: Ljubljana

Telefon šte. 17.

Podružnica: Maribor

Brzjavi: UHFRSPED.

Expozitura: RAKEK.

Špedicija vsake vrste - Reeks-pedicije - Ocarinjenja - Skla-dišča - Redoviti zbirni promet Wien - Ljubljana - Specialni zbirni promet iz in v čehoslovaško.

Razno železnino, potrebščine za stavbe, pohištvo, orodja za obrtnike, poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodo-vodne cevi, sesalke, portland-cement, strešna lepenka, suhe barve, čopiče, firnež, karbolinej, strojno olje, priporoča

Al. Sušnik, železnina
LJUBLJANA, Zaloška cesta.

Stavbna družba d.d. LJUBLJANA.

LEVSTIKOVA ULICA ŠTEV. 19.

Stavbno podjetje.

Tehnične pisarne za vse stavbne konstrukcije.

Tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna dela in po-hištvo.

Strojne opekarne v Kosezah in na Viču.

Kamnoolom v Podpeči.

Dr. tehn. ing. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni in-žener in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhi-tekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Gradišče šte. 13.

Projektiranje, ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska tvrdka

„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co., New York

je razširila svoje podjetje v državi SHS ter je v stanu prevzemati vse v to spadajoče posle kakor: urejevanje tvornic s speci-jalnimi »Singer« šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo. V zalogi vedno tudi prvovrstno olje, igle in nadomestni deli.

„SINGER“ šivalni stroji, Bourne & Co. New York.
Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 3.
Maribor, Dravska ulica št. 10.

Prodaja na primerna odplačila!

Trgovina

IV. BONAČ, Ljubljana Šelenburgova ulica 5.

priporoča svojo veliko zalogo vseh pisarniških potrebščin.

Tiskovine vseh vrst se na-tisnejo v najkrajšem času.

Generalni zastop

vzajemne zavarovalne banke

„SLAVIJE“ v LJUBLJANI

sprejema zavarovanja proti požaru, vlomu in zavarovanja na doživetje in smrt.

Rezervni fondi: K 125.000.000.—
Letna vplačana premija K 55.000.000.—

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v LJUBLJANI, Gosposka ulica št. 12, v lastni hiši.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnice:

Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Bo-rovlje, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2. Delniška glavnica se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. K 50.000.000.

Prodaja srečk razredne loterije. Rezervni zakladi

Telefon šte. 261 in 413.

Brzjavi: „Banka“, Ljubljana.

K 45.000.000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.
Podružnica v Novem mestu.

Kapital K 20.000.000. — Rezerve okrog K 6.000.000.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantnije.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.